

מנחות פ

משה שווערד

1. ספר יד בנימן

דזהו דלא כמבואר בסוגיין, ועי' "ליקוטי הלכות" ד"ל לדעת הר"מ דמה שמבואר בצרייתא דכששניהן עומדין אין השני טעונה לחם היינו ר"ל דכששניהן מוכנות להביאן לעזרה ואז איזה שירצה יביא ולחמה עמה והשני אינה טעונה לחם אצל לעולם כששניהן עומדין כבר בעזרה שניהן טעונין לחם וזהו שאמר ר' יוחנן "אצל לפני כפרה טעונין לחם" פי' דהיינו כשהשני הי' בעזרה עוד לפני הקרבת הראשון ואז גם השני טעונה לחם, ומה דאמר גמ' אי לפני כפרה תנינא היינו ר"ל דכיון דקאמר בצרייתא איזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה והביא לשניהן בעזרה חל על שניהן חיוצ לחם כן כ' ב"ליקוטי הלכות", אלא שחמה צוה מהא דמבואר לקמן פ' ע"ב הפריש תודתו ואנדה וחזר והפריש אחרת

תודת חובה וכו', ומבואר בפשטות הסוגיא דהמפריש תודתו ואנדה והפריש אחרת תחתי' ונמצאת הראשונה דרק אחת מהם טעונה לחם היינו איזה מהם שירצה אצל השני' אין טעונה לחם וכדממעטי' אחד ולא שנים.

אבן הרמב"ם ז"ל צפי"צ מפסוקהמ"ק הל"ח כתב וז"ל "ולד תודה ותמורתה והמפריש תודתו ואנדה והפריש אחרת תחתי' אס הביאן לאחר שכפר בצודה ראשונה אינן טעונין לחם ואס עדיין לא כפר בה והרי היא ותליפתה כו' עומדות הרי שניהן לריכין לחם" וכו' עכ"ל. מבואר לכאן מלשונו דכששניהן עומדין כיון שיכול להתכפר באיזה שירצה אף השני' טעונה לחם, וכבר תמהו צוה כל האחרונים דזהו דלא כמבואר בסוגיין, ועי' "ליקוטי הלכות" ד"ל לדעת הר"מ דמה שמבואר בצרייתא דכששניהן עומדין אין השני טעונה לחם היינו ר"ל דכששניהן מוכנות להביאן לעזרה ואז איזה שירצה יביא ולחמה עמה והשני אינה טעונה לחם אצל לעולם כששניהן עומדין כבר בעזרה שניהן טעונין לחם וזהו שאמר ר' יוחנן "אצל לפני כפרה טעונין לחם" פי' דהיינו כשהשני הי' בעזרה עוד לפני הקרבת הראשון ואז גם השני טעונה לחם, ומה דאמר גמ' אי לפני כפרה תנינא היינו ר"ל דכיון דקאמר בצרייתא איזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה והביא לשניהן בעזרה חל על שניהן חיוצ לחם כן כ' ב"ליקוטי הלכות", אלא שחמה צוה מהא דמבואר לקמן פ' ע"ב הפריש תודתו ואנדה וחזר והפריש אחרת

2. שפת אמת על מנחות דף ע"ב

והרמב"ם עצמו הביא זה הזין (שם ה"ט) והדברים סותרים זה את זה. וע"כ נראה יותר לדחוק דמ"ש הרמב"ם שניהם טעונין לחם פי' א' משניהם. א"כ אפשר הי' קרב הולד בראשונה ואח"כ האם אין האם צריך לחם. וצ"ע בכונתו. דאי הפי' שניהם דוקא ומיירי רק כשמקריב הולד בראשונה לא הו"ל לסתום אלא לחלק בין הקריב האם מקודם או הולד:

3. רש"י מנחות דף ע"ב

אילימא אחליפי תודת חובה - כגון דאמר עלי דהויא עליה חובה ...

4. עיין ברש"י כת"י ד"ה לפני

["ל"א..."]

5. שטמ"ק אות י

6. הרא"ש על ברכות פרק תשיעי - סימן ג

ג אמר רב יהודה אמר רב ד' צריכים להודות יורדי הים באניות והולכי מדבריות ומי שהיה חולה ונתרפא ומי שהיה חבוש בבית האסורין ויצא ... מאי מברך א"ר יהודה אמר רב ברוך גומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב אמר אביי וצריך לאודווי באנפי עשרה ... אבל ברכת הגומל במקום תודה נתקנה

7. שו"ע אורח חיים - סימן ריט

(א) ארבעה צריכים להודות. יורדי הים כשעלו ממנה, והולכי מדברות כשיגיעו לישוב, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא, וסימנך: וכל החיי"ם יודוך סלה. "חולה" יסורים "ים" מדבר ... (ד) אם בירך אחר ואמר: בא"י אמ"ה אשר גמלך כל טוב, וענה אמן, יצא... הגה - ואין זה ברכה לבטלה מן המברך, אע"פ שלא נתחייב בברכה זו, הואיל ואינו מברך רק דרך שבח והודאה על טובת חבירו ששמח בה (טור) ... (ט) הני ארבעה לאו דווקא, דה"ה למי שנעשה לו נס, כגון שנפל עליו כותל, או ניצול מדריסת שור ונגיחותיו, או שעמד עליו בעיר אריה לטורפו, או אם גנבים באו לו אם שודדי לילה וניצול מהם וכל כיוצא בזה, כולם צריכים לברך הגומל; וי"א שאין מברכין הגומל אלא הני ארבעה דוקא, וטוב לברך בלא הזכרת שם ומלכות:

8. משנה ברורה סימן ריט

(טו) אע"פ שלא נתחייב - דלא נזכר חייב ברכה זו בש"ס בד' שצריכין להודות כ"א בהן עצמן ולא שיברך אחר עליהן:

9. משנה ברורה סימן ריש

(לא) אלא הני ארבעה - משום שמצויים ביותר תקנו עליהם ברכת הגומל משא"כ אינך שאינם שכיחים כלל אין לברך עליהם הגומל אלא בהני דנעשה להם נס יברך שעשה לי נס כשיגיע לאותו מקום. ומי שהלך בדרך אפילו שלא במקום סכנה ובאו עליו לסטים להרגו וניצול [יט] לכו"ע מברך ברכת הגומל:
(לב) בלא הזכרת שם ומלכות - והאחרונים כתבו דהמנהג כסברא ראשונה [כ] וכן מסתבר:

10. שפת אמת על מנחות דף פ/א

בגמ' אדם מתכפר בשבח הקדש. צ"ע הטעם כיון דדבר שבחובה צריכין להביא מן החולין א"כ למה מתכפר בולד שהוא מן ההקדש. ולכן הי' נלע"ד דמייירי דוקא בהקדישה מעוברת דא"כ הקדיש ב' הבהמות על נדרו שנדר ולכן כל אחת מהם עולה לו לנדרו. אבל התוס' כתבו דאפי' הקדישה ואח"כ נתעברה מתכפר בולדה. ונראה הטעם כיון דהשבח בא מן ההקדש שלו להכי מתכפר בו וצ"ע:

• ספר איזהו מקומן

וראה קה"י פסחים (סי' סג. 3.) שכתב לישב כעיי"ז משמיה דהחזו"א (תמורה לג. ז.), דשאני ולד דהוא בכלל מה שהופרש לחובתו ויכול להתכפר בכל חלק של הבהמה שהקדיש.

11. תוספות מסכת מנחות דף פ עמוד א

הפריש שתי חטאות לאחריות מתכפר באחת מהן - לא בהפריש בזו אחר זו דאם כן אין מתכפר בשניה ומתכפר באחת מהן משמע באיזה שירצה ובמפריש בבת אחת נמי לא איירי דכל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו כדאיתא בפ' האיש מקדש (קדושין דף נ:). אלא כגון דאמר תיקדוש אחת מהן מתוך השתים כי היא דליקדשו ארבעים מתוך שמונים דלעיל אבל צריך לדקדק דלא תיקשי אם אין ברירה דגבי תודה ששחטה על פ' חלות לא קשיא מברירה כדפרישית לעיל [דף עח: ד"ה ליקדשו].

12. קרן אורה על מסכת מנחות דף פ/א

תוס' בד"ה הפריש ב' חטאות לאחריות כו'. וכתב דבזה אחר זה אי אפשר דא"כ אין מתכפר בשניה והיכי קאמר מתכפר באחת מהם לגירסתם משמע מד' דבזה אחר זה אין השניה קדושה כלל דכיון דכבר הפריש חטאתו וא"כ הוי מצי לאקשוויי אמאי השניה תרעה כיון דאינה קדושה ובב"א ג"כ א"א דכל שאינו בזה אחר זה אפי' בב"א אינו אלא דאמר תקדיש אחת מתוך השתים וקשה להו לפ"ז הא אין ברירה ולדידי קשה אי דאמר תקדש אחת מתוך השתים השניה אמאי תרעה כיון שנתכפר בא' השניה אינה קדושה כלל כמו בלחמי תודה ולר"ש אמאי תמות השניה כיון דלא הקדיש אלא אחת מהן ע"כ הי' נראה דאפי' בזה אחר זה יכול להקדיש שתיהם כיון דהוא מחייב חטאת אע"ג דכבר הקדיש אחת לא פקע חיובו עדיין וכי אמר על השניה הרי זו חטאת חל עלי' ג"כ קדושת הגוף לחטאת ומתכפר באיזה שירצה והשניה תרעה לרבנן ותמות לר"ש דגם זו חטאת היא ויתבאר לקמן בזה ועיין תוס' פסחים ס"פ מי שהיו:

13. קרן אורה על מסכת מנחות דף פ/ב

גמרא ללחמי תודה וניתורו אין מביא בהם תודה ולא נתבאר מה נעשה במותר הזה ולקמן בסוף מכילתין (ק"ח ע"א) אמרינן דמותר לחמי תודה ירקבנו וכמ"ש רש"י ז"ל שם (ד"ה מותר) דלהקריבו בפני עצמו אי אפשר ולהביא עם תודה אחרת (וכ' [ג"כ] אי אפשר כיון שהופרש לתודה זו משמע וזה כמו שכתבנו לעיל (ע"ט עמ' א') בשם רש"י בפסחים (י"ג ע"ב ד"ה אין) גבי הא דאבדה תודה אינו מביא תודה אחרת ...

14. "אבל הכא דליכא למימר מרבה בחטאות הוא אימא לא"

א. רש"י כת"י מנחות דף פ/ב

דליכא למימר מרבה בחטאות הוא- דחטאת לאו בר נדר ונדבה הוא...

ב. רש"י מנחות דף פ/ב

תודה דאיכא למימר מרבה בתודות הוא - משום הכי לרבה שלישיית טעונה לחם כדאמרינן לעיל דהויא תודת חובה אבל חטאת דליכא למימר מרבה בחטאות הוא שאין דרכן של בני אדם להרבות בחטאות:

ברש"י ד"ה תודה דאיכא למימר מרבה
 בתודות כו' אצל חטאת כו' דאין דרכן
 של בני אדם להרבות בחטאות עכ"ל. הלשון
 "שאין דרכן של בני אדם הוא" לאו דוקא אלא
 מן הדין אין יכול להרבות שאין חטאת צאה
 צנדר ונדבה, וכ"ה לשון רש"י כת"י. (ועי')

ד. רש"ש מסכת מנחות דף פ עמוד ב

בא"ד אבל חטאת כו' שאין דרך של ב"א להרבות בחטאת. לכאורה טפי הל"ל שאין חטאת באה נדבה. ואולי משום
דגם תודה אינה באה בנדבה רק אם אירע לו אחד מהד' דברים שצריכין להודות עליהם (זה ל"מ מפורש כעת
 ולכאורה מספ"ב דחולין לא משמע כן. ויש לדחות ועי' ברמב"ם פ"ט מהל' מעה"ק הל' ה) אולם אחר שאירע לו יכול
 לנדור או לנדוב. וכה"ג גם חטאת כיון שנתחייב בה אף שכבר הפריש ונאבדה מחויב להביא אחרת (ובזה אדרבה יפה
 כח החטאת מתודה באמר הרי זו. דמחויב בה מחמת החטא) רק שאין דרך להרבות כו' אלא מפריש חילוף האבודה:

ספר יד בנימין

צנדר ונדבה, וכ"ה לשון רש"י כת"י. (ועי')
 רש"ש שרונה למדש דגם בתודה אינה צאה
 צנדה אלא"כ אירע לו אחד מהדברים שצריכין
 להודות יעוי"ש, ועי' צה להגאון מהר"י
 פערלא ז"ל צנאורו לרס"ג סי' נ"ט).

ה. ספר איזהו מקומן

שער המלך (מעשה"ק יד. ת.) בשם מהר"י
 אירג"ס שמחדש דהא דאין חטאת באה נדבה
 היינו רק לענין שלא להקריבה לקרבן אבל
 קדושת חטאת לענין שתמות [או תרעה
 כדהכא] חלה עליה וראה עוד במקדש דוד
 (כח. ג. ד"ה וצוה) ויתכן שסברתו תועיל להכא.
 וע"ע קה"י נדרים סי' ד'.

האיסור להכניס חולין לעזרה

15. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף נז עמוד ב

וחולין שנשחטו בעזרה. מנא הני מילי? אמר ר' יוחנן משום ר' מאיר, אמרה תורה: שחוט לי בשליך בשלך, מה שלי בשלך
 אסור, אף שלך בשלי אסור. אי מה שלי בשלך ענוש כרת, אף שלך בשלי ענוש כרת? אמר קרא: וואל פתח אהל מועד לא
 הביאו להקריב קרבן לה'... ונכרת. על קרבן - ענוש כרת. על חולין שנשחטו בעזרה - אין ענוש כרת. איכא למיפרך: מה לשלי
 בשלך שכן ענוש כרת! אלא אמר אביי, מהכא: ושחטו, ושחט אותו ושחט אותו, תלתא קראי יתירי, מה תלמוד לומר? לפי
 שנאמר: +כי ירחק ממך המקום וזבחת, ברחוק מקום אתה זובח, ואי אתה זובח במקום קרוב, פרט לחולין שלא ישחטו בעזרה.
 ואין לי אלא תמימים הראוים ליקרב, מנין לרבות בעלי מומין? מרבה אני את בעלי מומים, שכן מין המכשיר. מנין לרבות את
 החיה? מרבה אני את החיה, שהיא בשחיטה כבהמה. מנין לרבות את העופות? תלמוד לומר: ושחטו ושחט אותו ושחט אותו.
 יכול לא ישחוט, ואם שחט יהא מותר? תלמוד לומר: כי ירחק ממך המקום... וזבחת... ואכלת, מה שאתה זובח ברחוק מקום
 אתה אוכל, ואי אתה אוכל מה שאתה זובח במקום קרוב, פרט לחולין שנשחטו בעזרה. ואין לי אלא תמימים

16. רמב"ם הלכות שחיטה פרק ב

הלכה א: בכל מקום מותר לשחוט חוץ מן העזרה, שאין שוחטין בעזרה אלא קדשי מזבח בלבד, אבל החולין אסור לשוחטן בעזרה בין בהמה בין חיה בין עוף וכן הוא אומר בבשר תאווה כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה' וגו' וזבחת מבקרך ומצאנך וגו' ואכלת בשעריך, הא למדת שאין שוחטין בשר תאווה אלא חוץ למקום אשר בחר ה'.

הלכה ב: וזה שנשחט חוץ למקום הוא שמותר לאכול בכל השערים, אבל השוחט חולין בעזרה אותו הבשר טהור ואסור בהנייה כבשר בחלב וכיוצא בו, וקוברים אותו ואפרו אסור אפילו שחט לרפואה או לאכילת עכו"ם או להאכיל לכלבים...

הלכה ג: ולא בהמה וחיה בלבד, אלא כל החולין אסור להכניסן לעזרה אפילו בשר שחוטתה או פירות ופת אם עבר והכניסן מותרין באכילה כשהיו, ודברים אלו כולן דברי קבלה הן, וכל השוחט חולין בעזרה או האוכל כזית מבשר חולין שנשחטו בעזרה מכין אותו מכת מרדות.

17. מגיד משנה הלכות שחיטה פרק ב

ודברים אלו וכו'. פסק כר"ש דאמר חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא אלא מדרבנן וקראי אסמכתא בעלמא נינהו:

18. כסף משנה הלכות שחיטה פרק ב

וכל השוחט חולין בעזרה וכו'. משמע מדברי רבינו דלא מיתסר אלא מדרבנן מאחר שלא ענש אלא מכת מרדות ויש לתמוה דבסוף פרק האיש מקדש (דף נ"ה) ובפרק כיוסי הדם (דף פ"ה:) מסיק דלר"ש חולין שנשחטו בעזרה מדאורייתא מיתסר ומשמע בס"פ האיש מקדש (דף נ"ו:) דכ"ש לחכמים דאמרי דהמקדש בחולין שנשחטו בעזרה אינה מקודשת וא"כ הא דמשמע מדברי רבינו דלא מיתסר אלא מדרבנן אתי דלא כמאן ועוד שהוא ז"ל פסק בפ"ד מהל' אישות שהמקדש באיסורי הנאה אינה מקודשת ולא חילק בין שאר איסורי הנאה לחולין שנשחטו בעזרה ומאחר שכתב כאן שחשב"ע אסורים בהנאה א"כ אם קידש בהם אינה מקודשת ומדמשמע מדבריו כאן דלא מיתסר אלא מדרבנן אם קידש בהם מקודשת. וי"ל דלעולם אימא לך דחולין שנשחטו בעזרה מיתסרי מדאורייתא וז"ש ודברים אלו כלם דברי קבלה הם דהיינו שנאמרו מסיני. ומ"ש שאינו ענוש אלא מכת מרדות היינו מפני שלא נאמר בהם לאו:

19. רשב"ם בבא בתרא דף פא/ב

דלמא לאו בכורים נינהו - דשמא לא קנה קרקע וקמעיל חולין לעזרה [1] ודרשינן ובסיפרי כי ירחק ממך המקום וזבחת (דברים יב) בריחוק מקום אתה זוכת ואי אתה זוכת בקירוב מקום חולין שלך והוא הדין לכל הבאת חולין בעזרה שאסור [מדאורייתא] [2] אי נמי מדרבנן דלמא איכא דחוי ליה דנוהג בהן מנהג חולין כדינן וסבור קדשים הן הואיל ואייתניהן בעזרה ואתי לזלזולי בקדשים:

20. תוספות מסכת מנחות דף פ עמוד ב

וכי מכניסין חולין לעזרה - מצינו למימר דרבי לטעמיה דאית ליה הכי לקמן בפרק בתרא (דף קו.) גבי פירשתי מנחה של עשרונות ואיני יודע מה פירשתי אי נמי אפילו לרבנן התם אפשר דמחוייב כולה ואפילו אינו מחוייב כולה יש שם מקצת שהוא מחוייב אבל כאן שמא כל הלחם חולין ואף על גב דאדם נכנס במלבושי חול לעזרה ומביא כבשתו לעזרה ומקדישה אחר כך לא אסרינן להכניס חולין לעזרה אלא היכא דאיכא כעין עבודה כי הכא וביכורים דפרק המוכר את הספינה (ב"ב דף פא:) דאיכא (הגשה ותנופה) וכן חזה ושוק דפרק הזרוע והלחיים (חולין קל.) שיש תנופה וכן ההיא דפירשתי ואיני יודע מה פירשתי כדדרשינן מה שלי בשלך אסור אף שלי בשלך אסור דהיינו כעין עבודה דומיא דשלי בשלך והא דפריך לעיל בהקומץ רבה (דף כא:) חולין פשיטא מאי בעי התם ומשני דאע"ג דאמר מר יאכלוה שיאכלו עמה חולין ותרומה כדי שתהא נאכלת על השובע אפילו הכי מלח דקדשים לא יהבינא להו ופירש שם בקונטרס דחוי לעזרה יאכלו חולין ותרומה ויכנסו ויאכלום על השובע ועל חנם פירש כן דיכול לאכול החולין עמה בעזרה דתנן בפרק כל התדיר (זבחים צ:.) וכולם רשאין הכהנים לתת לתוכן תבלי חולין ותרומה ודריש לה בגמרא מדכתיב למשחה לגדולה ומה שתאמר תחילה כל כך בפשיטות חולין מאי בעי התם בדין קא מתמה דמאי בעיא אכילת חולין בפני עצמה בעזרה דאיצטריך למימר דלא יהבינן להו מלח ...

21. תוספות בבא בתרא דף פא/ב

ודלמא לאו בכורים נינהו וקא מעייל חולין לעזרה - בכל מקום שיש כעין הקרבה כי הכא שיש הגשה או תנופה למ"ד וכן בפרק הזרוע (חולין דף קל: ושם ד"ה אי) גבי חזה ושוק דקאמר אי מאבראי לפני ה' כתיב ואי מגואי קא מעייל חולין בעזרה ויש בהן תנופה אבל דבר שאין עושין בו הקרבה כלל בההוא אין שייך איסור הכנסת חולין בעזרה דאל"כ לא ילבש כהן בגדי חול ויכנס בעזרה וגם ישראל לא יכנס בעזרה ועוד דקאמר בהקומץ רבה (מנחות דף כא: ושם ד"ה חולין) יאכלוה שיאכלו עמה חולין ותרומה כדי שתהא נאכלת על הנשבע:

22. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף כא עמוד ב

אלא מאי לקרבנם? לאכילת קרבנם, ומאי לאכילה? אכילה דחולין. חולין, פשיטא, מאי בעו התם? אע"ג דאמר מר: יאכלו - שיאכלו עמה חולין ותרומה כדי שתהא נאכלת על השובע, אפילו הכי מלח דקדשים לא יהיבין להו

23. רש"י מסכת מנחות דף כא עמוד ב

מאי בעו התם - חולין בעזרה.

24. משנה למלך הלכות שחיטה פרק ב

אך באיזה חולין הוא האיסור בזה נחלקו הראשונים ז"ל. והנה מפשט דברי רבינו נראה דכל דבר שהוא חולין אסור להכניס בעזרה אף שהוא דבר שאין דוגמתו קרב לגבי המזבח אך הרשב"א ז"ל בחדושי כתב שלא נראו לו דברי רבינו א"כ דעתו לומר לתם כלחמי תודה או פירות כפירות בכורים ע"כ. והתוס' בפרק הזרוע (דף ק"ל) ד"ה אי כתבו דדוקא חזה ושוק וכן בכורים דדרך קדושה מייתי להו דעביד בהו תנופה וכן לחם לצורך תודה שהוא הכשר קרבן יש קפידא טפי בהבאתם בעזרה שלא לצורך ע"כ. וכ"כ הרשב"א בחדושי שם ובפ' המוכר את הספינה ביאר יותר שכתב וז"ל וקא מעייל חולין בעזרה פירוש מפני שהם טעונים תנופה והגשה ע"ג המזבח ודמיה להקרבה ושחיטה ואסור לשחוט חולין בעזרה ע"כ. וכ"כ התוס' בפרק התודה (דף פ') ד"ה וכי יע"ש...

הכלל העולה ממה שכתבו הוא דאליבא דהתוס' והרשב"א והריטב"א ז"ל ליכא איסור דהכנסת חב"ע כי אם במידי דעביד כעין הקרבה, ואליבא דרש"י אף בדבר דלא עביד כעין הקרבה אסור שהרי אסור שיאכלו הכהנים חולין עם הקדשים בעזרה. ונראה דאף במלתא דלא חזי לקרבן אסור דאי לא מאי דוחקיה לומר דמאי דתניא כשיאכלו חולין הוא חוץ לעזרה אימא דמיירי במלתא דלא חזי להקרבה א"ו דבכל גוונא ס"ל דאסור והיה דהלל ס"ל דשאני התם שהביאה להקרבה וכמ"ש לעיל. ומה שנכנסים לעזרה בבגדי חול כהנים וישראלים נראה דלא קשיא לרש"י דאפשר דליכא איסור כי אם במידי דאכילה דהוי דרך בזיון להכניס בעזרה אבל מה שנכנסים בעזרה בבגדי חול ליכא איסורא דהא הדבר מוכרח שהרי ישראלים היו מוכרחים ליכנס בעזרה לסמיכה ולא היו יכולים ללבוש בגדי כהונה. ומפשט דברי רבינו ז"ל נראה לי דס"ל לרש"י וכמ"ש לעיל. הן אמת שבפ"י מה' מעשה הקרבנות דין י"א כתב סתם היתה להם אכילה מועטת אוכלין עמה חולין. ומסתמיות דבריו נראה שהיו אוכלין החב"ע כסברת התוס'. וא"כ יש לתמוה כפי סברתו שאיסור הכנסת חב"ע הוא כולל איך הותר כאן. ואם היינו דוחקים דברי רבינו כמ"ש הרשב"א והיינו אומרים דרבינו מיירי בלחם מלחמי תודה או פירות הבכורים דהו מילי דחזו להקרבה היה אפשר לומר דמה שהותר לאכול חב"ע הוא בחולין דלא חזו להקרבה וסתם הדברים וסמך על מ"ש כאן בהל' שחיטה דמלתא דחזי להקרבה אסור להכניס בעזרה. אך פשט דברי רבינו אינו מורה כן: אשר ע"כ נראה לומר דאיסור זה דהכנסת חב"ע ס"ל לרבינו שהוא מדרבנן וכמו שצידד רשב"ם בפרק המוכר את הספינה וכיון שאין איסורו כ"א מדרבנן משום אכילת קדשים התירו וכמ"ש לעיל שהתוס' לא הוקשה להם מהך דאכילת חולין כי אם במונח שהיה איסור תורה. וסברא זו שאנו רוצים לייחס לרבינו דס"ל דאיסורו מדרבנן לא נפלאה היא בדעת רבינו והרואה יראה להרב לח"מ שרצה לצדד דאף לשחוט חולין אין איסורו כי אם מדרבנן יע"ש. ואף אם נרצה לומר דרבינו ס"ל דאיסורו מן התורה וכמו שהכריחו התוס' עדיין אפשר לומר דרבינו ס"ל דדוקא מה שעושה כעין עבודה איסורו מן התורה אבל כל שאינו עושה כעין עבודה אין איסורו כי אם מדרבנן ומשום אכילת קדשים התירו איסור זה דרבנן:

25. מסכת נדרים דף ט עמוד ב

דתניא: אמרו על הליל הזקן, שלא מעל אדם בעולתו כל ימיו, מביאה כשהיא חולין לעזרה ומקדישה, וסומך עליה ושוחטה.

26. תוספות מסכת פסחים דף סו עמוד ב

מביאה כשהיא חולין לעזרה - בפ' המוכר את הספינה (ב"ב דף פא:) גבי קונה שתי אילנות פריך ליחוש דילמא לאו בכורים נינהו וקא מעייל חולין לעזרה ובהזרוע (חולין דף קל.) נמי דקאמר טעמא דכ' רחמנא זה הא לאו הכי ה"א חולין חייבין בחזה ושוק הא בעי תנופה והיכי ליעבד לינפינהו לפני ה' כתיב ואי מגוואי קא מעייל חולין לעזרה התם ודאי אסור שעושה בהן תנופה כדרך שעושה בקרבן [1] אבל הכא שמכניס טלה חולין בעזרה ואינו עושה שום דבר שעושה בקרבנות שיראה כמקרי' חולין לגבוה שרי כדאשכחן בהקומץ רבה (מנחות דכ"א:) שהיו אוכלי' חולין בעזרה כדי לאכול מנחות על השבע.

27. תוספות מסכת מנחות דף פא עמוד א

אם איתא לדחוקיה כו' - בחנמ נקט אם איתא דהא אפי' רבי יוחנן מודה היכא דאמר ליקדשו ארבעים מתוך שמונים כדאמרינן לעיל ושמא דדוקא היכא דלא מיכוין כדאמר (לו) לייתי חולין לעזרה דהוי צורך קרבן ואיכא בינייהו ארבעים דודאי הוה חולין וליקדשו להו ארבעים מתוך שמונים ואידך הוה ליה כמפריש לאחריות דהכי אמר חזקיה לעיל [2] דלאחריות קא מיכוין והלכך ליכא למפרך דמעיל חולין לעזרה כיון דלאחריות קא מיכוין צורך קרבן נינהו ושפיר דמי אע"פ שהן חולין כדתניא בהלל הזקן (פסחים דף סו:) מביאה כשהיא חולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחטה אבל בהנך

דלעיל דליכא אלא חדא בהמה ודלמא תמורה היא ולא חזיא ללחם מעיקרא חולין לעזרה קא מעייל ועל חנם פ'י כן בקונט' ואע"ג דלעיל בפרק התכלת (דף מח.) גבי שחט שני כבשים על ארבעים חלות חשבינן להו חולין בעזרה היינו משום דפריק להו בפנים דבחויין לא מצי פריק להו דלא ליפסלו ביוצא

28. הר"ן מסכת נדרים דף ט עמוד ב
מביאה חולין לעזרה – [3] לאו בעזרה ממש שאסור להביא חולין לעזרה אלא בפתח העזרה.

29. שפת אמת על מנחות דף פ/ב

שם בגמ' א"ל לוי לרבי וליתי בהמה ולחם כו'. ותמוה טובא ס"ד דלוי. וגם מה זה הלשון שהשיב רבי וכי מפרישין תחלה למותרות. בפשיטות תמוה טפי מה ענין מותרות שייך בזה. לכן נראה דלוי קיצר בלשונו בהא דקאמר בהמה ולחם. וכוונתו היה שיפריש מעות, שיהיה בו כדי מותר ויקח מזה המעות בהמה ולחם. ומהמותר יקח עוד בהמה וא"כ העצה נכונה. רק גם ע"ז השיב רבי דלכתחילה א"י להקצות מעות ע"ד שיהי' בו מותר כדי להקריב בהמה בלא לחם זה אסור לכתחילה:

1. דף על הדף מנחות דף פ עמוד א

בגמ': מ"ט, לחם גלל תודה ואין תודה גלל לחם וכו'.

הרה"ק החוזה מלובלין ז"ל בספר זכרון זאת (פר' מצורע) מביא בשם הרה"ק ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע: 'לחם' - האכילה צריכה להיות 'גלל תודה' - שיוכל בכח האכילה להודות להשם יתברך ולהתפלל לפניו. ולא 'תודה בגלל לחם' - שיתפלל בכדי שיוכל כבר לאכול. עכד"ק.